

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Złotoryi III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR Kazimierz Leżak

Protokolant: Anna Kopeć

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2013 roku w Złotoryi na rozprawie sprawy

z powództwa **J. R.**

przeciwko **I. R.**

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.200 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 września 2012 r. powód J. R. wniósł o zniesienie z dniem 23 maja 2012 r. ustroju małżeńskiej wspólności ustawowej pomiędzy nim a pozwaną I. R., wynikającej z zawartego przez strony związku małżeńskiego w dniu 11 kwietnia 1980 r. w Urzędzie Stanu Cywilnego we W., dla którego sporządzono akt małżeństwa nr 1249/1980. Pozwany wniósł nadto o zwrot kosztów procesu.

Uzasadniając pozew powód wskazał, że w dniu 23 maja 2012 r. pozwana złożyła do Sądu Okręgowego w Legnicy pozew o rozwód. Podał, że od kwietnia 2012 r. więź ekonomiczna między stronami ustała. Strony od tego czasu prowadzą odrębne gospodarstwa domowe, nie utrzymują ze sobą żadnych kontaktów poza spotkaniami na S. sądowej, od wskazanego czasu istnieje między nimi separacja faktyczna. Powód wskazał, że prowadzi firmę, w związku z czym musi zawierać kontrakty, podpisywać umowy i w jego ocenie zachodzą podstawy do orzeczenia rozdzielności majątkowej z datą wsteczną. Chodzi o fakt toczącego się procesu rozwodowego, brak porozumienia między stronami uniemożliwiający uczestnictwo w sposób racjonalny w zarządzie majątkiem wspólnym. Powód chce samodzielnie, w sposób nieskrepowany prowadzić działalność gospodarczą i żyć na własny rachunek.

W piśmie procesowym z dnia 7 grudnia 2012 r. (k. 54 i n.) powód dodał, że na początku 2013 r. musi odnowić linie kredytowe związane z działalnością gospodarczą, zaciągnąć kolejne zobowiązania ramach prowadzonej działalności gospodarczej, a w jego ocenie pozwana zrobi wszystko, by go doprowadzić do bankructwa. Podał, że pozwana nie jest współwłaścicielką jego działalności gospodarczej, ani pełnomocnikiem powoda. Powód wskazał, że nie chce obciążać pozwanej zobowiązaniami wynikającymi z prowadzonej działalności gospodarczej.

Na rozprawie powód podtrzymał powództwo w całości (k. 123 i k. 182v).

W piśmie z dnia 26 marca 2013 r. (k. 165) pełnomocnik powoda podał, że ważną przyczyną, uzasadniającą zniesienie wspólności majątkowej małżeńskiej może być separacja faktyczna małżonków, uniemożliwiająca im współdziałanie w zarządzaniu majątkiem wspólnym. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, co zdaniem pełnomocnika powoda

wynika z treści wniosku pozwanej o pozbawienie małżonka (powoda) samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym, jaki został złożony do Sądu Rejonowego w Złotorzy i zarejestrowany pod sygnaturą III RNs 229/12.

Na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2013 r. pełnomocnik powoda złożył w jego imieniu oświadczenie na piśmie datowane na dzień 23 kwietnia 2013 r. stanowiące załącznik do protokołu rozprawy (k. 183 i n.).

Pełnomocnik pozwanej w odpowiedzi na pozew (k. 24 i n.) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podał, że powód nie wykazał, aby zaistniał ważny powód dający podstawę do ustalenia rozdzielnosci majątkowej w trakcie trwania małżeństwa, a tym bardziej, aby datę ustalania wspólności majątkowej małżeńskiej ustalić z dniem wcześniejszym niż data wytoczenia powództwa. Pełnomocnik pozwanej wskazał, że powodem złożenia powództwa o rozwód przez pozwaną był fakt dopuszczenia się przez powoda zdrady małżeńskiej. Podał, że strony od kwietnia 2012 r. nie mieszkają razem. Podniósł, że powód nie zgłaszał pozwanej jakiegokolwiek prośby o wyrażenie przez nią zgody na podpisanie umowy, zawarcie kontraktu. Skoro powód nie kontaktuje się z pozwaną, to nie ma mowy o sytuacji braku z jego strony dokonywania „racjonalnych ustaleń” czy też braku porozumienia się z pozwaną. Co więcej, Powód nie wpuszcza pozwanej na teren firmy, odmawia udostępnienia dokumentów finansowych, twierdząc, że firma przynosi dochody, a zatem nie istnieje zagrożenie interesu majątkowego powoda. Przesłanką uzasadniającą uwzględnienie powództwa jest faktyczna separacja małżonków, ale musi ona uniemożliwiać lub znaczenie utrudniać współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym, a taka sytuacja nie zachodzi w sprawie. Pełnomocnik pozwanej wskazał, że powodem wytoczenia powództwa jest chęć pozyskania przez niego wyłącznie dla siebie dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony (...) w kwocie ponad 300.000 zł oraz brak zgody na rozwód bez orzekania o winie. Powód ma możliwość podpisania umowy z Funduszem do końca 2012 r., lecz do tego czasu nie nastąpi rozdzielnosc majątkowa. Pełnomocnik pozwanej podniósł, iż w dacie wskazanej w pozwie jako dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej nie istniały ważne powody zniesienia owej wspólności. Powołał się również na zasady współżycia społecznego, które sprzeciwiają się uwzględnieniu powództwa.

Na rozprawie pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie powództwa i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.200 zł (k. 123 i k. 182v).

W piśmie z dnia 17 grudnia 2012 r. (k. 128 i n.) pełnomocnik pozwanej podtrzymał twierdzenia zawarte w odpowiedzi na pozew, a nadto podniósł, że przedłożone przez pozwanego umowy kredytowe nie stanowią dowodu na okoliczność istnienia ważnych powodów uzasadniających zniesienie wspólności majątkowej małżeńskiej z datą wskazaną w pozwie.

W piśmie z 19 marca 2013 r. (k. 151 i n.) pełnomocnik pozwanej podtrzymał twierdzenia zawarte w odpowiedzi na pozew, a nadto wskazał, że powód samodzielnie sprawuje zarząd nad majątkiem wspólnym w części przynoszącej największy dochód. Podał, że roczny obrót wynosi 3.463.825 zł, a miesięczna kwota zysku powoda to 18.000 zł, co świadczy, że nie zachodzi poważne zagrożenie dla interesu majątkowego powoda. Poza tym pełnomocnik pozwanej podał, że powód założył spółkę prawa handlowego, której został prezesem zarządu, co świadczy o tym, że ma nieskrępowane możliwości prowadzenia działalności zarobkowej przy wykorzystaniu majątku wspólnego.

Na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2013 r. pełnomocnik pozwanej oświadczył, że separacja faktyczna między stronami, jak podkreśla Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach, to taki stan, który utrudnia bądź też uniemożliwia zarząd majątkiem wspólnym. Nie chodzi tylko i wyłącznie o separację związaną z wyprowadzeniem się jednego z małżonków. Pełnomocnik oświadczył nadto, iż powód powoływał w swoim piśmie orzeczenia, które nie przystają do stanu faktycznego w niniejszej sprawie. Skoro powód nie zwracał się do pozwanej po wyprowadzeniu się w kwietniu 2012 roku w żadnej kwestii związanej z zarządem majątkiem wspólnym, to trudno uznać, że pozwana utrudniała tenże zarząd. W oświadczeniu wskazano, iż pozwana zaprzecza jakoby przyznała istnienie ważnych powodów do ustalenia rozdzielnosci majątkowej. Odniesienie się przez pełnomocnika powoda do kwestii pozbawienia zarządu oznacza niezrozumienie przesłanek z art. 52 k.r.o., bowiem to powód powinien udowodnić - a nie pozwana, iż działania pozwanej utrudniają zarząd majątkiem wspólnym powodowi. Żaden dowód w tej sprawie nie potwierdza twierdzeń

powoda. Odnosząc się do treści protokołu z dnia 7 września 2012 roku, dołączonego do oświadczenia pisemnego pełnomocnika powoda, to wskazano, iż odmienne zdania co do kierunku rozwoju firmy dotyczyły K. R. i powoda, a nie powoda i pozwanej. Ponadto różne koncepcje co do prowadzenia firmy nie stanowią ważnego powodu w rozumieniu art. 52 k.r.o. Nadto rozbieżności co do koncepcji prowadzenia firmy między synem a powodem dotyczyły 2011 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Strony pozostają małżeństwem od 1980 r. Między małżonkami istnieje ustrój ustawowej wspólności majątkowej. Od kwietnia 2012 r. strony pozostają w faktycznej separacji i nie mieszkają razem. Prowadzą odrębne gospodarstwa domowe. Przyczyną tego stanu jest fakt dopuszczenia się przez powoda zdrady małżeńskiej. W dniu 23 maja 2012 r. pozwana złożyła do Sądu Okręgowego w Legnicy pozew o rozwód.

Powód prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) J. R. z której za 2012 r. uzyskał łączny przychód 3.463.825,45 zł. Średni miesięczny dochód netto wynosił 17.514,05 zł. W 2011 r. Firma powoda otrzymała dotację w dniu 22.11.2011 r. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 263.027,86 zł, a w 2010 r. – w dniu 7.07.2010 r w kwocie 409.564,50 zł.

Strony obciążone są wieloma kredytami, w tym związanymi z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą.

Powód w dniu 8 sierpnia 2012 r. zarejestrował spółkę z o.o. pod nazwą (...) Sp. z o.o., której jest prezesem zarządu.

Od czasu, gdy strony rozstały się powód nie zwracał się pozwanej o wyrażenie zgody na podpisanie jakiegokolwiek umowy kredytowej lub umowy innego rodzaju. Nie kontaktował się również w sprawach zarządu majątkiem wspólnym. W listopadzie 2011 r. strony zaciągnęły kredyt, który początkowo spłacał powód, do czasu wyprowadzenia się od pozwanej. Powód wyraził zgodę pozwanej na restrukturyzację owego kredytu. W dniu 20 lipca 2012 r. pozwana złożyła w Sądzie Rejonowym w Złotorzy wniosek o pozbawienie samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym z powodu choroby alkoholowej powoda.

Do czasu powstania separacji faktycznej zarządem firmą (...) zajmował się głównie powód. Strony razem decydowały o rozwoju firmy i inwestycjach. Pozwana czasami uczestniczyła w dokonywaniu płatności firmy.

W kwietniu 2012 r. pozwana pobrała gotówkę w kwocie ok. 5.000 zł ze sklepów działających w ramach firmy, które na następny dzień przeznaczyła na bieżące płatności; wypłaciła je pracownikom.

Pod koniec 2012 r. powód ponownie uzyskał dotację z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W związku z istniejącą między stronami od kwietnia 2012 r. separacją faktyczną powód nie miał wyłącznej lub poważnie utrudnionej możliwości zarządzania majątkiem wspólnym, w szczególności związanej z prowadzoną działalnością gospodarczą. Miał możliwość swobodnego podejmowania decyzji co do kierunków i form prowadzenia owej działalności. Powód w okresie separacji faktycznej nie występował do pozwanej o wyrażenie zgody na rozporządzeniem majątkiem wspólnym lub zaciągnięcie zobowiązania koniecznego do prawidłowego zarządzania firmą.

Dowód: - oświadczenia powoda, k. 54-56, k. 165, k. 183-185,

- oświadczenia pozwanej, k. 24- 28, k.128-129, k. 151-152. k. 182v,

- przesłuchanie pozwanej, k. 169-170,

- umowy kredytowe wraz z harmonogramem spłat, k. 58-113

- zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, k. 115,

- pismo (...) z 22.02.2013 r., k. 153
- zestawienie przychodów i dochodów firmy (...) za 2012 r., k. 154,
- wydruk z KRS dot. firmy (...) Sp. z o.o., k. 158-163,
- wniosek z dnia 12 lipca 2012 r. o pozbawienie małżonka samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym, k. 187-193.

Sąd zważył, co następuje.

Przedstawiony powyżej, ustalony w sprawie stan faktyczny nie uzasadniał - zdaniem Sądu - uwzględnienia powództwa.

Na powódzie spoczywał ciężar udowodnienia istnienia „ważnych powodów” w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.i.o., uzasadniających ustanowienia przez sąd rozdzielnosci majątkowej, a nadto zaistnienia „wyjątkowego wypadku” w rozumieniu art. 52 § 2 zd. 2 k.r.i.o., który uzasadniałby ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa.

Podnieść na wstępie należy, że „ważnymi powodami” mogą być w szczególności: okoliczność, że małżonkowie żyją w rozłączeniu (separacja faktyczna), trwonienie majątku, alkoholizm, narkomania, hazard, uporcezywy brak przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny, uporcezywe dokonywanie szczególnie ryzykownych operacji finansowych zagrażających materialnym podstawom bytu rodziny. Jeśli chodzi o separację faktyczną, to jak wskazuje Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 maja 1997 r. (III CKN 51/97, OSN 1997, nr 12, poz. 194) oraz w wyroku z dnia 4 czerwca 2000 r. (III CK 126/03, M. Praw. 2004, nr 13, s. 582) cechować się ona musi brakiem możliwości współdziałania lub znacznym utrudnianiem współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym.

Z kolei do sytuacji wyjątkowych, w których sąd może ustanowić rozdzielnosc z datą wcześniejszą niż dzień złożenia powództwa, zaliczyć należy m.in. fakt, iż małżonkowie od dawna żyją w faktycznym rozłączeniu, na przykład od wielu lat mieszkają i żyją z dala od siebie.

W wyroku z dnia 3 lutego 1995 r. (II CRN 162/94, OSNC 1995, nr 6, poz. 100) Sąd Najwyższy podkreślił, że orzeczeniu o zniesieniu małżeńskiej wspólności ustawowej skutek wsteczny powinien być nadawany w sytuacjach rzadkich i wyjątkowych. Z kolei Rygorystyczny w wyroku z dnia 11 grudnia 2008 r. (II CSK 371/08, LEX nr 490945), Sąd Najwyższy wyraził pogląd, wedle którego ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej między małżonkami, którzy pozostawali we wspólności ustawowej lub umownej, z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa jest dopuszczalne w zasadzie tylko wtedy, gdy z powodu separacji faktycznej (życia w rozłączeniu) niemożliwe było już w tym dniu ich współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym.

Zdaniem Sądu powód nie udowodnił, że wskazane wyżej przesłanki z art. 52 k.r.i.o. we wskazanym powyżej rozumieniu w niniejszej sprawie zaistniały.

Bezsporne w sprawie jest to, że strony od kwietnia 2012 r. pozostają w separacji faktycznej. Bezsporne jest również to, że strony nie kontaktują się z sobą od tego czasu w sprawach dotyczących majątku wspólnego. Ten stan nie skutkuje jednak – w ocenie Sądu – brakiem możliwości lub znacznym utrudnianiem współdziałania im w zarządzie ich majątkiem wspólnym. Powód nie wykazał, aby brak kontaktu z pozwaną uniemożliwił mu lub znacznie utrudnił zarządzanie ich wspólnym majątkiem, a w szczególności tą jego częścią, która związana jest z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą w ramach firmy (...). Powód nie występował o zgodę do pozwanej o rozporządzenie jakimkolwiek składnikiem majątkowym należącym do majątku wspólnego, niezbędne do prawidłowego zarządzania majątkiem, jak również o zgodę o zaciągnięcie jakiegokolwiek zobowiązania. Powód nie wykazał, aby między nim a pozwaną istniał spór co do sposobu lub kierunku prowadzenia firmy.

Godzi się podnieść, że firma ta prosperuje bowiem bardzo dobrze. Jak wynika z zestawienia przychodu i dochodu za 2012 r., sporządzonego przez doradcę podatkowego, firma prowadzona przez powoda uzyskała w 2012 r. łączny przychód 3.463.825,45 zł. Średni miesięczny dochód netto wynosił 17.514,05 zł. Firma powoda uzyskała również

kolejny raz dotację z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej za 2012 r. Co więcej, powód w sposób nieskrępowany założył kolejną firmę, prowadzoną w formie spółki prawa handlowego.

Zdaniem Sądu opisywana przez pozwaną sytuacja, jaka miała miejsce w kwietniu 2012 r., po rozstaniu się stron, dotycząca pobrania przez pozwaną gotówki z jednego ze sklepów prowadzonych w ramach firmy (...) i przeznaczenie ich dla pracowników firmy nie świadczy o jakimkolwiek braku porozumienia co do zarządzania majątkiem wspólnym.

Wobec powyższego w ocenie Sądu separacja faktyczna stron nie stanowi „ważnego powodu” w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.i.o., uzasadniającego ustanowienie rozdzielnosci majątkowej. Równocześnie brak jest podstaw, by przyjąć istnienie „wyjątkowego wypadku” w rozumieniu art. 52 § 2 zd. 2 k.r.i.o., który uzasadniałby ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa.

Wskazać na zakończenie należy, że wystąpienie przez pozwaną z wnioskiem o pozbawienie powoda samodzielnego zarządu majątkiem wspólnym nie stanowi podstawy do uznania, iż przesłanki z art. 52 k.r.i.o. zaistniały. Jest tak po pierwsze dlatego, iż przyczyna uzasadniająca złożenie owego wniosku mają zupełnie inne podłoże. Po drugie nie przesądzają automatycznie o zasadności zniesienia ustawowej wspólności majątkowej i to z datą wsteczną.

Z uwagi na wynik procesu Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.